

a *Szent András-kereszt* valamelyik magasabb osztályát. Sőt néha egy-egy ilyen tábornokot megkülönböztetően tisztel meg. Ezek a megtiszteltetések mindenesetre igen sajátosak. Hogy egy körülkerített német hadtest *Lodznál* átvághatta magát, annak *Plantkevic*s tábornok volt az oka, aki elmulasztotta a vasgyűrűt kellő időben bezárni és aki nehézkesen és fölületesen operált. *Nikoláj Nikolajevics* néhány héttel később ezt a tábornokot hadosztályával a *Kárpátokban* az osztrák-magyar csapatoknak egy olyan kettőnösen megerősített állása ellen küldte, amelyet bevéhetetlennek tartottak az oroszok. A nagyherceg megparancsolta a tábornoknak, hogy ezt az állást minden körülmények között foglalja el, bármennyi áldozatba kerüljön is. Ezt a hadosztályt az ellenséges tűz egészen megsemmisítette. A hullahalmok alatt ott feküdt holtan az orosz tábornok is.

Elfogott német tisztet *Nikoláj Nikolajevics* nagyherceg sokszor személyesen hallgat ki. Ilyen kihallgatásnak egyszer magam is szem- és fültanúja voltam. Két repülő tisztet vezettek eléje, akik úgy kerültek fogságba, hogy egy shrapnellövés az orosz vonalak közt való leszállásra készítette őket. Az egyik tisztnek megvolt sérülve a karja és a válla. A nagyherceg kihallgatása azonban meddő volt. A német hadállásokra vonatkozó kérdéseket ezek a tisztok felelet nélkül hagyták. Miután fenyegetésekkel sem tudott célt érni, félbeszakította a kihallgatást, bort adott nekik és a megsérültet saját orvosával kötöztette be.

A nagyhercegnek egész környezetében nincs egy barátja sem, lényét ridegnek és visszataszítónak tartják, az emberélet értéke iránt nincs valami nagy érzéke. Amikor a keletporoszországi nagy vereséget vette hírül, csupán csak ennyit mondott: „500 ágyu nehezen pótolható.” A *Tannenberg* mellett elesett 150.000 orosz illetően *egy szava sem volt*.

Hadifoglyok a mezei munkában.

— A földmívelésügyi miniszter rendelete Szegedhez. —

A földmívelésügyi miniszter közölte Szegeddel azokat a feltételeket, amelyek mellett a gazdasági munkák végzésére hadifoglyok alkalmazhatók. A miniszter közérdekű rendelete többek között ezeket tartalmazza:

Egyes birtokosok, akik legalább 200 hadifoglyot óhajtanak saját gazdaságukban alkalmazni, az illetékes főispán útján kell a kérvényt a honvédelmi miniszterhez címezve a Hadfelügyeleti Bizottsághoz beadni. Abból a célból, hogy a gazdasági munkák elvégzése a közép- és kisbirtokosok gazdaságaiban is biztosítható, a hadifoglyok községek, városok részére is rendelkezésre bocsáthatnak és így a hadifoglyok oly gazdaságokban is alkalmazást nyerhetnek, ahol a gazdasági munkák elvégzésére csak kisebb munkaerőre van szükség. A községeknek, városoknak rendelkezésre bocsátható foglyok száma 30-nál kisebb nem lehet. Minden foglyosapat a létszám tíz százalékának megfelelő katonai felügyelő személyzet kíséri, tehát legalább 1 altiszt és 2 közlegény. A hadifoglyok a többi gazdasági munkástól és cseléd-től elkülönítve szállásolandók el.

A hadifoglyok megérkezésük alkalmával hatósági orvos által megvizsgálandók és legalább 2 hetenként a hatósági orvos által megsemmisítetnek.

A község a hadifoglyok igénybevételeért a hadvezetőségnek semmit sem tartozik fizetni munkabér fejében. A község előjárósága azonban köteles a hadifoglyok megfelelő elszállásolásáról és az étellemezésről gondoskodni. Az étellemezési költség fejében térítésként a hadvezetőség a közigazgatási hatóság által megállapított összegeket fizeti a községnek. A községi előjáróság azokat a költségeket is tartozik viselni, amelyek a fel-

ügyelő személyzetnek és a hadifoglyoknak vasuton, vagy hajón való szállításából származnak.

Indokoltnak mutatkozik hogy a község a hadifoglyokat igénybe venni kívánó gazdákkal a hadifoglyok igénybevételeit illetően már előzetesen megállapodjék a munkaadók által elvállalendő kötelezettségekre nézve és a felmerülő költségekre aránylagos megtérítése tekintetében.

A semlegesek.

Sokan kérdezik most, hogy mi van a semleges államokkal. A semleges államok alatt pedig, amelyeknek állásfoglalása érdekel bennünket, mindig csak *Olaszországot*, *Bulgáriát*, *Romániát* és *Görögországot* értjük, mert a többinek olyan a helyzete, hogy vagy nem avatkozhat be fegyverrel a történelmi eseményekbe, vagy a beavatkozása nem sok sullyal esik latba.

Amennyire a viszonyokat ismerjük, *Bulgáriában* a hangulat inkább mellettünk van mint az ántánt mellett. De a szimpátia itt mellékes szerepet játszik. A fő az, hogy *Kóburg* Ferdinánd országának sorsát közös érdekek fűzik a mieinkhez. Innen tehát meglepetéstől nem kell tartani.

Görögország nemrégiben adta szép tanúbizonyságát annak, hogy semlegességét még hosszú ideig fönn akarja tartani.

Romániában a közhangulat az ántántnak kedvez, azonban a román kormány bölcsességében teljesen megbízhatunk. Odaát a felelős tényezők jól tudják, hogy hol kell keresni a román nép igazi barátait.

Olaszország... Valóságos szfinx. Utó-kártyájába nem lehetett akkor se belelátni, mikor *Salandra* miniszterelnök székfoglalót tartott. Igazi olasz ravaszsággal kieszelt beszéd volt az, amelytől még maguk a taliánok se lettek okosabbak. És *Salandra*nak olyan a politikája is, mint a beszéde volt. Teljességgel kiismerhetetlen. Való, hogy *Olaszországban* ma senki sem tudja, hogy lesz-e beavatkozás s ha igen, — milyen irányu, ki mellett?

No de mi is firtassuk a semlegesek dolgát. Ha cselekedni fognak, valószínűleg alapos megfontolás után teszik ezt. Erre pedig bőségesen volt idejük. Ezuttal csak azt kell még a semlegesek elé tárni, hogy nagyon csalogódnak, ha azt hiszik, hogy a zavarosban minden felelősség, minden utókövetkezmény nélkül halaszthatnak. *Ebben a világháborúban egyik nagyhatalmat se lehet megsemmisíteni.* Az északi fronton akár Németország, akár Franciaország győzzön, a háború után is nagyhatalom marad mindegyik.

Már most a semlegesek nem hagyhatják figyelmen kívül azt a lehetőséget, sőt valószínűséget sem, hogy a világháború után az eddigi ántánt-szövetségesek közt érdekellentétek támadnak, melyek a szövetségesek fölbomlását vonják magukkal. Az új alkulatok új szövetségeket teremtenek s úgy lehet, hogy amint ma Franciaországnak Angliával van érdekközössége, úgy egy év múlva Németországgal fűzi össze közös érdek. Akkor aztán jaj az orrvadászoknak, a kalandorok államoknak. Az alattomoságot, az áldozat nélküli hódítást, amely nem lenne egyéb rablásnál, egyik hadban álló ország sem tudná megbocsátani.

Tagadhatatlanul nehéz helyzetben vannak a semleges államok. A csábítás folyton tart, a szirénhangok hol innen, hol onnan hangzanak föl s bizony jól el kellene vattázni a fülüket, hogy a csalfa melódia hatás-talan maradjon. A semlegesek szimpátiája, érdeke már régen megjelölte az elfoglalandónak vélt helyet. Amde a bölcsesség az orron túl is néz s belelát a jövőbe és az agytól kér tanácsot.

Azért borul tehát homály a semleges államok külpolitikájára, azért a nagy tájékoztatatlanság, mert maguk a semleges államok se igen tudják még, hogy — egyáltalán cselekedjenek-e, amikor a végleges semlegesség is gyönyörű s főképen veszélytelen gyümölcsöket hozhat.

URÁNIA

Telefon 872.

SZINHÁZ.

Telefon 872.

Szombaton és vasárnap, április hó 24. és 25-én

Utolérhetetlenül a legszebb filmdráma!

És add meg a mi
mindennapi kenyerünket...

vagy JUGEORG HOLM. — Szociális dráma 5 felvonásban.

A Svedish Biograf gyártmánya. — Írta és rendezte: Viktor Sjöström.

A főszereplő: Hilda Borgström.

Uj hadi-hiradó.

Előadások 5, 7 és 9 órákor, vasárnap 2 órától folytatólag. Rendes helyjára!